

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/31/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8716202715
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Ilčinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8716202715.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Ilčinovej a členov senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Mareka Kohúta v právnej veci žalobkyne: Q. U., K.. XX.X.XXXX, V. XXXX/X, V., právne zastúpenej: Advokátska kancelária PUCHALLA, SLÁVIK & partners s.r.o., Kmeťova 24, 040 01 Košice, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia 381,86 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. XXC/XX/XXXX-XX z 19. januára 2017 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 381,86 EUR s 5 % ročným úrokom z omeškania z uvedenej sumy od 19.3.2016 do zaplatenia. Vyslovil, že žalobkyňa má právo na náhradu trov konania vo výške 100 %. Vychádzal zo skutkového zistenia, že „dňa 21.2.2014 vyhotovil žalobca žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/zmluva o revolvingovom úvere. Žiadosť obsahovala údaje o požadovanej čiastke úveru 1.500,- eur, splatnosť, mesačnú splátku 77,05,- eur, celkovú čiastku na zaplatenie 3698,-40,- eur, predpokladanú výšku RPMN za úver 70,01 %, ročnú úrokovú sadzbu úveru 70,01 %, priemernú RPMN 46,30 %, poskytnutú čiastku revolvingu 628,73,- eur, zmluvnú odmenu za poskytnutie revolvingu spolu s úrokmi na zaplatenie 1849,20,- eur, predpokladanú RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 70,01 % a ročnú úrokovú sadzbu revolvingu 80,98 %. Písomný návrh zmluvy ďalej obsahoval údaje o schválenom revolvingovom úvere, dohodu o zrážkach a dátum doručenia žiadosti žalovanému dňa 25.2.2014. Dňa 25.2.2014 žalovaný vyhotovil oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi - zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXX, ktoré obsahuje údaje o schválenom úvere 1.500,- eur, splatnosti úveru 48 mesiacov, výške mesačnej splátky úveru 77,05,- eur, dátume splatnosti prvej splátky 1.4.2014, poslednej splátky 1.3.2018, RPMN úveru 69,09 %, priemernej hodnote RPMN 46,30 % a ďalej údaje o schválenej výške revolvingu 795,77,- eur, výške splátok, predpokladanej výške RPMN po vykonaní revolvingu 70,01 %, úverovom limite 1.500,- eur, ročnej úrokovej sadzbe úveru 70,01 %, ročnej úrokovej sadzbe revolvingu 80,98 %. Žalobcom vypočítaná RPMN bola vyčíslená na 87,56 %. Podľa vyčíslenia žalovaného celková výška splátok poukázaných žalovanému žalobcom a zamestnávateľom žalobcu predstavuje za obdobie od 13.3.2014 do 10.12. 2015 sumu $24 \times 77,05 = 1849,20,-$ eur a $1 \times 80,07,-$ eur, celkom $1929,27,-$ eur. Listom zo dňa 14.3.2016 žalobca vyzval žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 381,86,- eur najneskôr do 18.3.2016. Podľa informácie NBS priemerné úrokové miery z úverov poskytnutých bankami v mesiaci február 2014 pri spotrebiteľských úveroch s lehotou splatnosti 1-5 rokov bola 11,16 %.“

2. Po citácii ustanovenia § 9 zákona č. 129/2010 Z. z., § 11 zákona č. 129/2010 Z. z., § 3, § 39, § 43, § 43a, § 43b, § 43c, § 44, § 52, § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba žalobkyne je dôvodná. Uviedol, že „...nepochybne žalobca dňa 21.2.2014 požiadal žalovaného o poskytnutie úveru vo výške 1500,- eur s cieľom uzavrieť spotrebiteľskú zmluvu za navrhovaných zmluvných podmienok. Vychádzajúc z obsahu zmluvy návrh bol doručený žalovanému dňa 25.2.2014. Žalovaný tento návrh „schválil“ uvedeného dňa za stanovených podmienok a dňa 25.2.2014 vyhotovil pre žalobcu Oznamenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi- zmluva o revolvingovom úvere. Návrh žalobcu na poskytnutie úveru a vyjadrenie žalovaného k danému návrhu nie je však totožné a to minimálne v údají RPMN úveru, výške poskytnutého revolvingu. So žalobcom však už nebola vyhotovená nová písomná zmluva o spotrebiteľskom úvere, a ani žalobca písomne žalovanému neoznámil akceptáciu poskytnutia úveru za ním dohodnutých zmluvných podmienok. Je preto potrebné konštatovať, že nebola naplnená písomná forma zmluvy o úvere a teda k zmluvnému vzťahu nedošlo. Za takéhoto stavu pokiaľ došlo k plneniu jednej alebo druhej zmluvnej strany, tieto plnenia majú povinnosť si navzájom vydať ako bezdôvodné obohatenie. Žalovaný žalobcovi poskytol finančné prostriedky celkom vo výške 1547,41,- eur. Žalobca žalovanému poukázal finančné prostriedky vo výške 1929,27,- eur, preto je žalovaný povinný vrátiť mu príslušný rozdiel vo výške 381,86,- eur predstavujúci plnenie bez právneho dôvodu. Mimo neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere pre nedostatok formy sa súd zaoberal aj otázkou výšky úroku požadovaného žalovaným ako odmeny za poskytnutie úveru. V čase poukázania finančných prostriedkov žalobcovi predstavovala priemerná výška odmeny za poskytnuté spotrebiteľské úvery bankami 11,16 % ročne pri dobe splatnosti 1 až 5 rokov. Žalovaný požadoval od žalobcu odmenu vo výške 70,01 % ročne, čo viac ako šesťnásobne prevyšuje výšku odmeny úverov poskytovaných bankami. Takúto výšku dojednanej odmeny je nepochybne možné považovať za v rozpore s dobrými mravmi a teda neplatnú podľa § 39 O.z. Rovnako žalovaný akceptujúc skutkové tvrdenia a právne závery žalobcu nesprávne vyčíslil výšku RPMN nezohľadnením všetkých poplatkov spojených s úverom, a to poplatku za odklad splátok revolvingu 167,04,- eur, k čomu súd poukazuje na judikatúru súdov, najmä na rozhodnutie KS Žilina č. 10Co 862/2014 týkajúce sa tej istej spoločnosti a vysloveného záveru o oprávnenosti zahrnutia odplaty za poskytnutie služby do celkových nákladov v podobe RPMN. Je nadmieru legitímna pochybnosť, aby žalobca uzatváral jednostranne nevýhodnú zmluvu ukracujúcu ho o desatinu úveru za dojednanú službu v možnosti odkladu splátok. Za takéhoto stavu by rovnako bolo povinnosťou žalobcu uhradiť žalovanému iba výšku skutočne čerpaných finančných prostriedkov a úver by bolo potrebné posúdiť ako bezúročný a bez poplatkov. S úrokom z úveru vo výške odporujúcej dobrým mravom zákon spája absolútnu neplatnosť (§ 39 OZ) a nemožno jeho dojednanie obhajovať ani princípom zmluvnej slobody. Táto nie je neobmedzená a nesmie vybočiť z určitých aj právom akceptovateľných hraníc. Jednou z týchto hraníc je aj inštitút dobrých mravov (rozhodnutie NS SR vo veci 1MCdo 1/2009). Je potrebné rozlišovať medzi inštitútom úrokovej sadzby a inštitútom RPMN. Administratívny strop zákonodarca stanovil nie na úroky, ale na RPMN, ktorá ročná percentuálna miera nákladov zahŕňa aj poplatky a obdobie splácania. Ide o celkové náklady na úver. Nariadenie vlády č. 238/2008 Z. z. a ani žiadny všeobecne záväzný predpis nijako neobmedzil súdy, aby korigovali neprimerane vysoké úroky, ktoré nie sú vyňaté z posudzovania dodržiavania imperatívov dobrých mravov zo strany súdu (rozhodnutie KS PO zo dňa 30.9.2015 sp.zn. 6Co 220/2014). Preto súd neuznal argumentáciu žalovaného poukazujúcu na rozdiely v úrokoch za úver dojednávaných bankami a nebankovými spoločnosťami.“

3. Poukazom na vyššie uvedené sa súd prvej inštancie nezaoberal ďalšími skutkovými tvrdeniami žalobkyne, ani procesnou obranou žalovaného.

4. O úrokoch z omeškania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 517 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia vlády č. 77/1995 Z. z. v platnom znení a o trovách konania rozhodol podľa § 255 a § 262 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

5. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie žalovaný. Odvolanie zdôvodnil ustanovením § 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) CSP. Záver súdu, že žalovaný nárok má byť bezdôvodným obohatením, nakoľko zmluva nemá písomnú formu, považoval odvolateľ za rozporný so zákonom, konkrétne s ustanovením § 455 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zdôraznil, že neplatnosť pre nedostatok formy je podľa citovaného ustanovenia posudzovaná ako určité špecifikum, ktoré sa u iných dôvodov neplatnosti neobjavuje a jeho účelom je iba vylúčenie jedného z možných následkov, ktoré môžu pri neplatnosti právneho úkonu nastať, a to povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie získané z

neplatného právne úkonu. Ak súd prvej inštancie posúdil priznanú sumu ako bezdôvodné obohatenie vzniknuté pre nedodržanie písomnej formy zmluvy o spotrebiteľskom úvere, tak postupoval v rozpore s § 455 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalovaný nevidel spojitosť medzi záverom súdu prvej inštancie ohľadom výšky odplaty s rozhodnutím o veci samej, keďže z rozsudku nie je zrejmé, či ich uvedenie v odôvodnení rozsudku sa týka skutkového či právneho dôvodu, na základe ktorého súd rozhodol. Navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na nové konanie.

6. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa podaním z 22.3.2017. Stotožnila sa s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetnej zmluvy o úvere a o bezdôvodnom obohatení žalovaného. Do pozornosti dala skutočnosť, že súd prvej inštancie správne konštatoval absenciu viacerých obsahových náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, čo je sankcionované bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou spotrebiteľského úveru poukazom na ustanovenie § 9 ods. 2 písm. a) až k), r), y) zákona o spotrebiteľských úveroch. Odkazom na ustanovenie § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch zdôraznila žalobkyňa ďalší dôvod bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, ktorý spočíva v nesprávne uvedenej ročnej percentuálnej miere nákladov v neprospech spotrebiteľa. Odôvodnenie rozhodnutia považovala žalobkyňa za dostatočné a súladné so zákonom. Navrhla rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť v celom rozsahu a uplatnila si trovy odvolacieho konania.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 CSP preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v súlade s ustanovením § 378 a nasledujúcich CSP a zistil, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné. O odvolaní bolo rozhodnuté bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), pričom miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia boli oznámené na úradnej tabuli súdu a na príslušnej webovej stránke najmenej 5 dní pred vyhlásením rozhodnutia.

8. Súd prvej inštancie vykonal v predmetnom konaní dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe čoho správne zistil skutkový stav veci a vo veciach aj správne rozhodol. Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovaného je potrebné uviesť, že pre vyslovenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru je postačujúca absencia čo i len jedinej náležitosti spotrebiteľského úveru vymedzenej ustanovením § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov.

9. Podľa § 9 ods. 2 písm. j) citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

10. Podľa § 11 ods. 1 písm. d) citovaného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

11. Súd prvej inštancie jednoznačne konštatoval, že žalovaný nesprávne vyčíslil výšku RPMN, pokiaľ nezohľadnil všetky poplatky spojené s úverom, a to predovšetkým poplatok za odklad splátok revolvingu vo výške 167,04 Eur, v dôsledku čoho došlo k naplneniu ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. a úver sa dôvodne považoval za bezúročný a bez poplatkov.

12. Za rozpornú s dobrými mravmi súd prvej inštancie správne považoval aj výšku dojednanej odmeny 70,01% ročne, v dôsledku čoho ju posúdil ako neplatnú v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

13. Súd prvej inštancie pre záver o bezdôvodnom obohatení žalobkyne vzhladol viaceré dôvody, pre ktoré spotrebiteľský úver poskytnutý žalovaným žalobkyňi považoval za bezúročný a bez poplatkov a nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia za dôvodný. Za daného stavu bolo nadbytočné posudzovať formu úveru.

14. S poukazom na uvedené odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny.

15. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

16. Rozsudok bol prijatý senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).